

Šesté počítačové cvičení

Základy programování (IZP)

Brno University of Technology, Faculty of Information Technology
Božetěchova 1/2, 612 66 Brno - Královo Pole
Petr Veigend, veigend@fit.vut.cz

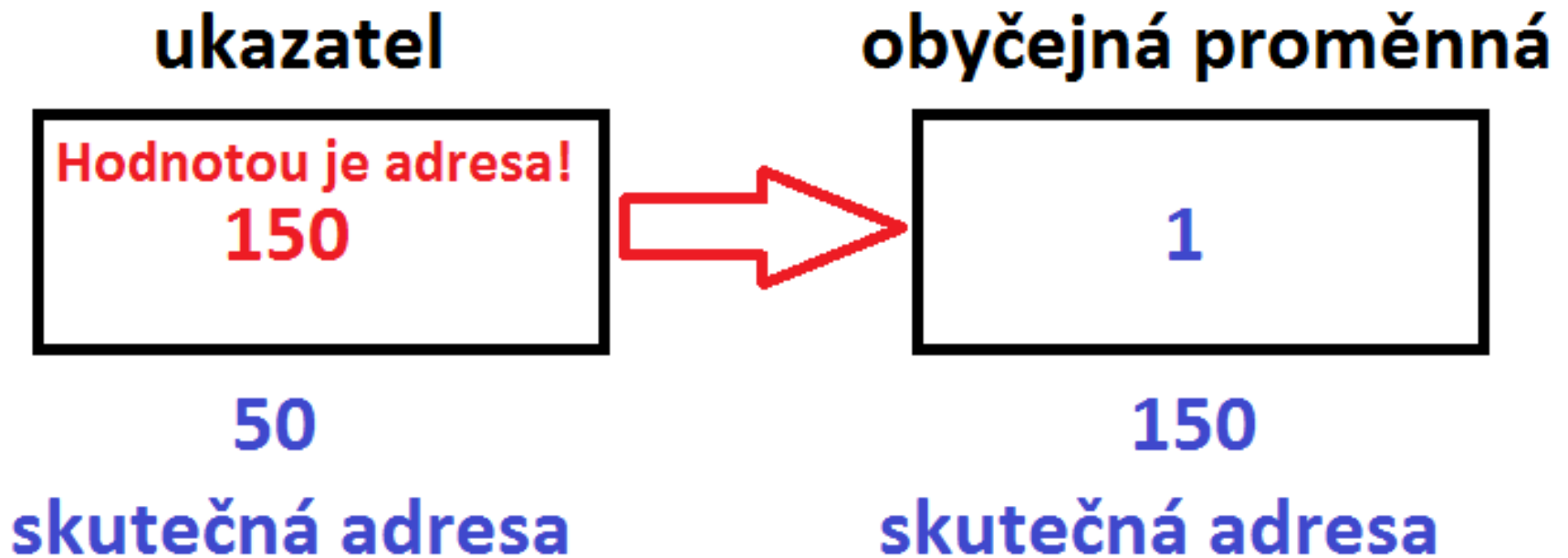
- Příští týden ve **středu** a ve **čtvrtek**
 - **Středa 16 - 17**
 - **Čtvrtek 08 - 09**
- **Zkontrolujte si, že jste se přihlásili (StudIS, Registrace termínů)**
- Podívejte se na všechno, co bylo probráno (i co budeme dělat dnes)
- Znovu si naprogramujte programy ze cvičení, které vám dělaly problémy, případně ty, které jsme nestihli (např. 2D pole, práci se soubory, vnořené cykly, práci s maticemi, výpisy prvků v matici, nastavování prvků, zpracování argumentů programu, atd....)
- Vyzkoušejte si vzorové písemky

UKAZATELE

- **Proměnná** – pojmenované místo v paměti, ve kterém uchováváme data
- **Ukazatel (pointer)** – proměnná, která uchovává adresu nějakého místa v paměti
 - Říkáme, že ukazatel ukazuje na místo, které je určeno touto adresou
- **Velikost ukazatele** – závisí na tom, kolikabitový máme procesor/překladač (16, 32, 64 bitů)
- **Adresa proměnné** – referenční operátor **&**
- **Hodnota z adresy** – dereferenční operátor *****
- **NULL** – používá se pro inicializaci ukazatelů – říká, že ukazatel nikam neukazuje

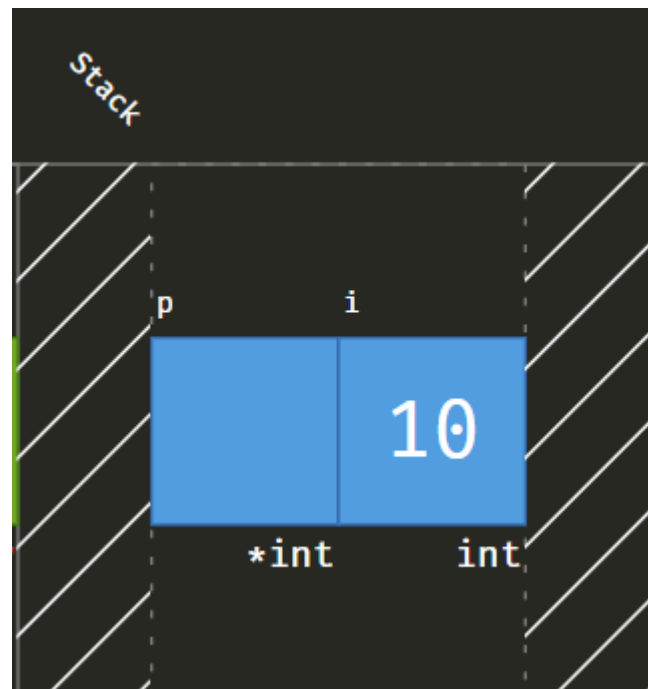
- Pro vizualizaci chování programů s ukazateli používejte program memviz

<https://www.fit.vut.cz/study/course/IZP/public/memviz/>

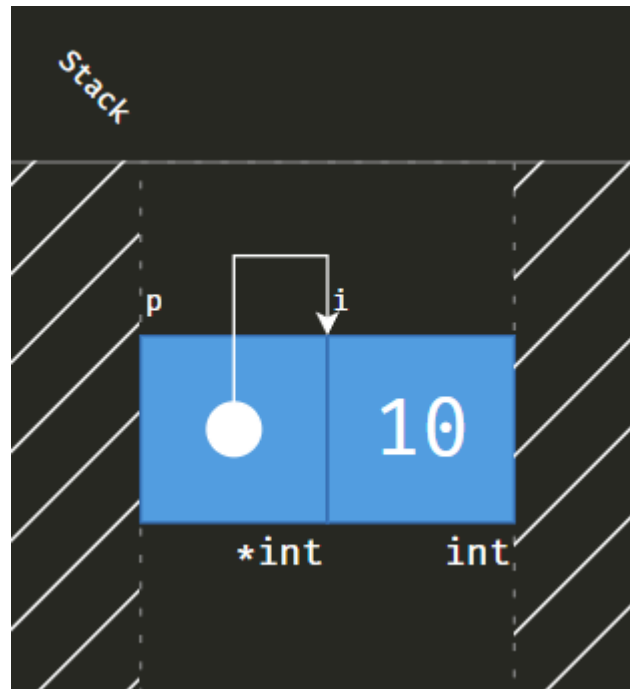


```
int i = 10;  
int *p; //?  
p = &i; //?  
*p = 20; //?  
printf("Hodnota promenne i: %d\n", i); //?
```

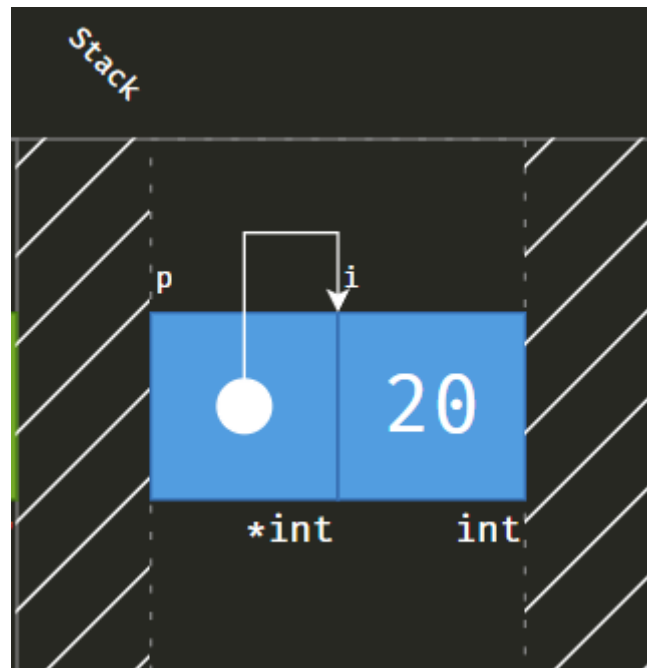
```
int i = 10;  
int *p; // ukazatel p není inicializován!  
p = &i;  
*p = 20;  
printf("Hodnota promenne i: %d\n", i);
```


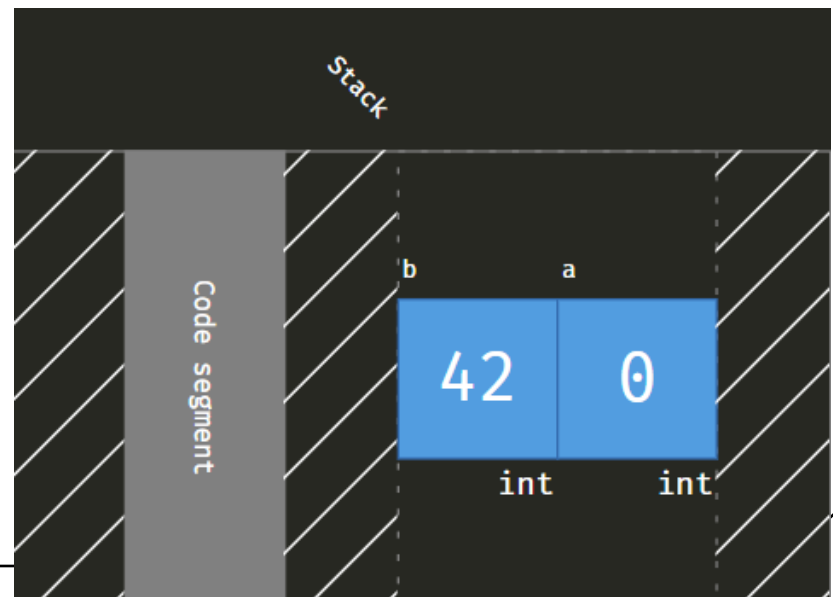
```
int i = 10;  
int *p; // ukazatel p není inicializován!  
p = &i; // ukazatel p ukazuje na i  
*p = 20;  
printf("Hodnota promenne i: %d\n", i);
```



```
int i = 10;  
int *p; // ukazatel p není inicializován!  
p = &i; // ukazatel p ukazuje na i  
*p = 20; // pomocí p jsme změnili hodnotu i  
printf("Hodnota promenne i: %d\n", i);
```

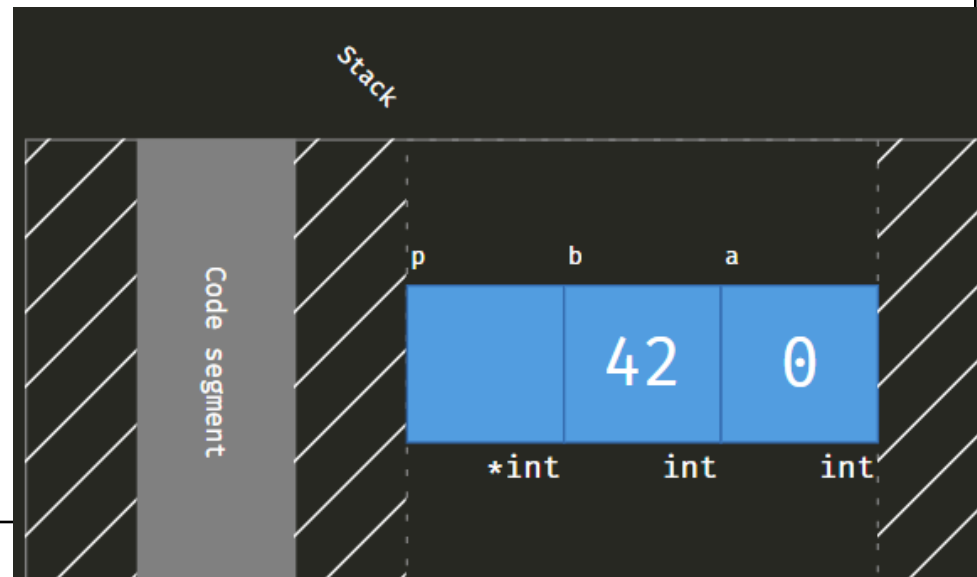


```
int a = 0, b = 42;  
int* p; // p -->  
p = &b; // p -->  
p = &a; // p -->  
(*p) ++; // p -->  
*p ++; // p -->
```


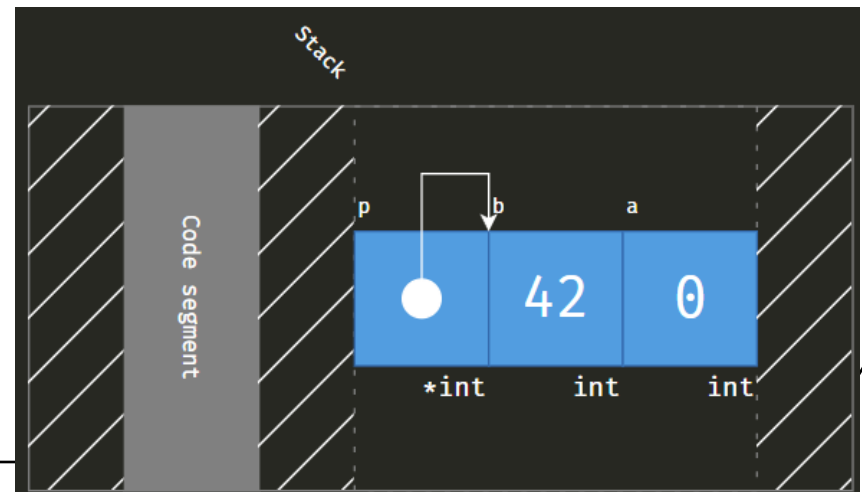
```

int a = 0, b = 42;
int* p;    // p --> nedefinováno
p = &b;    // p -->
p = &a;    // p -->
(*p) ++;  // p -->
*p ++;    // p -->
    
```


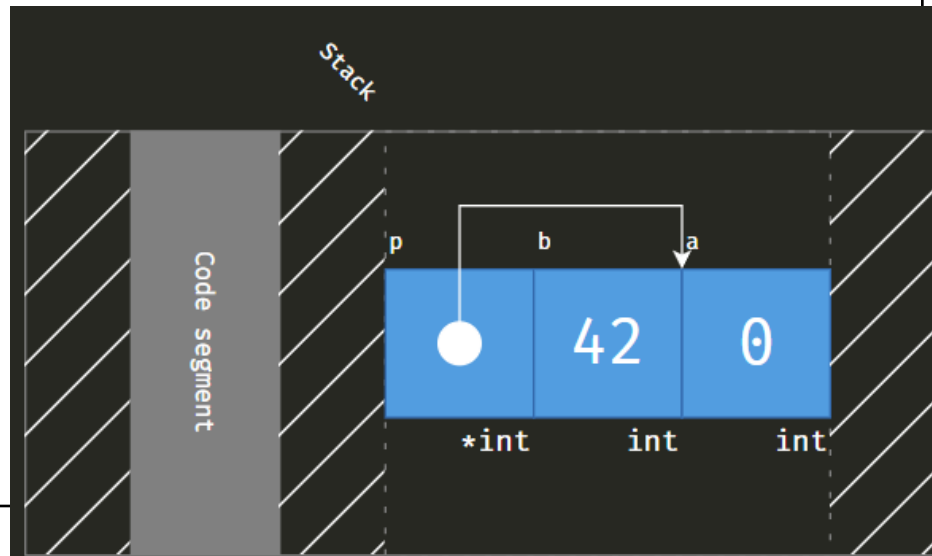
```

int a = 0, b = 42;
int* p;    // p --> nedefinováno
p = &b;    // p --> 42 = b
p = &a;    // p -->
(*p) ++;  // p -->
*p ++;    // p -->
    
```


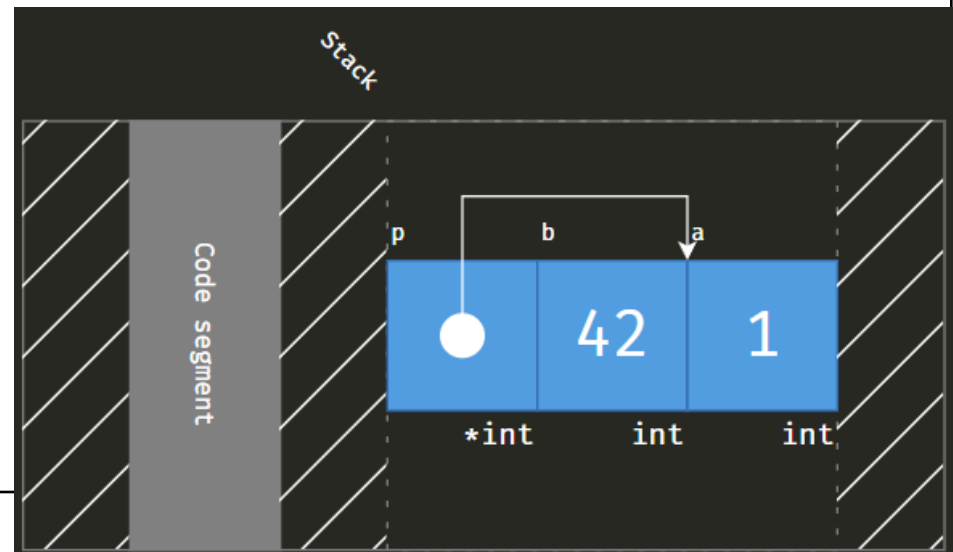
```

int a = 0, b = 42;
int* p; // p --> nedefinováno
p = &b; // p --> 42 = b
p = &a; // p --> 0 = a
(*p) ++; // p -->
*p ++; // p -->
    
```



```

int a = 0, b = 42;
int* p; // p --> nedefinováno
p = &b; // p --> 42 = b
p = &a; // p --> 0 = a
(*p) ++; // p --> 1 (operace přičtení 1)
*p ++; // p -->
    
```



```
int a = 0, b = 42;
int* p;    // p --> nedefinováno
p = &b;    // p --> 42 = b
p = &a;    // p --> 0 = a
(*p) ++;  // p --> 1 (operace přičtení 1)
*p ++;    // p --> neznámý výsledek
           // k adrese a se přičte
           // 1 ne sizeof(int)
           // v IZP nepoužíváme pointerovou
           // aritmetiku
```

- Parametry můžeme funkcím předávat
 - **Hodnotou** (vytvoříme lokální kopii proměnné)
 - Lokální proměnná se vytvoří na **zásobníku**
 - **Odkazem** (do funkce předáváme pouze adresu proměnné v paměti)
- Předání hodnotou by mělo být bez problémů
- Jak funguje předání odkazem? Následuje příklad ... 😊

- Abychom si ukázali, jak funguje **předávání odkazem**, definujme následující funkci

```
void inc(int* n) {  
    *n = *n + 1; // proč *?  
}
```

- Vidíme, že funkce nic nevrací (**void**).
 - Hodnotu ale můžeme z funkce získat přes ukazatel
- Jak ji tedy zavoláme a použijeme v programu?

```
void inc(int* n) {  
    *n = *n + 1;  
}
```

```
int main()  
{ ...  
    int a = 5;  
    inc(&a); // proč &?  
    printf("Hodnota a: %d", a); // ??  
}
```

- Napište dvě varianty funkce **plus**

```
// v = a + b  
void plus_p(int a, int b, int* v);  
  
int plus(int a, int b);
```

- Napište funkci deklarovanou jako

```
int del(double citatel, double jmenovatel,  
double *vysledek)
```

- **Návratová hodnota:** kód chyby (1 při chybě, 0 jinak)
- **citatel:** číselník
- **jmenovatel:** jmenovatel
- **kvocient:** výsledek operace dělení

$$kvocient = \frac{citatel}{jmenovatel}$$

- Napište funkci, která prohodí hodnoty dvou proměnných typu **int**
- Proměnné do funkce předejte **odkazem**

```
void swap(int* a, int* b);
```

- Napište funkci, která zamění (prohodí) dva prvky v poli typu `int`
- Použijte funkci `swap`

RELACE

```
struct coordinate_t {  
    int x;  
    int y;  
};  
//typedef struct coordinate_t TCoordinate;
```

- Operátor . nebo ->
 - -> (**šipka**) pokud předáváme strukturu (složený datový typ) jako ukazatel

```
void setCoord(struct coordinate_t* c)
{
    c->x = 1;
    c->y = 2; }
```

- . (**tečka**) jindy

```
struct coordinate_t setCoord(struct
    coordinate_t c)
{
    c.x = 2;
    return p; }
```

```
int main() {  
    struct coordinate_t c[2] = { {1,3},  
    {2,4}};  
    // nebo  
    c[0].x = 1; c[0].y = 3;  
    c[1].x = 2; c[1].y = 4; }
```

- Na profilu najdete kostru, stáhněte si ji, budeme ji postupně doplňovat přibližně v tomto pořadí:
 - Datový typ pro dvojici prvků
 - Ověření, zda je zadaná relace funkce
 - K jednomu x může být max. jedno y
 - Prohození prvního a druhého prvku v relaci
 - $[1,2] \rightarrow [2,1]$

- Připomínám, že se příští pátek **neuvidíme** (vzhledem k úternímu státnímu svátku příští týden **odpadla všechna cvičení z IZP**).

Děkuji Vám za pozornost!